

Umjesto pogovora

Čitajući prvijenac Matije Turčina, njegov roman «Sin kiše», po tko zna koji put sam zatečeno zastao, pitajući se kako je mladost naivno nevina, a istovremeno beskrajno nemilosrdna u toj svojoj nevinosti. Toliko da to često graniči s okrutnošću. Kako je to jedino razdoblje u životu kada je čovjek potpuno razapet između tih krajnosti, koje se, u tom dobu crno-bijele stvarnosti, međusobno potpuno isključuju. S vremenom nam životne okolnosti nametnu kolotečinu, u kojoj se ti dijametralno različiti polovi približe jedan drugom, često isprepletu do neprepoznatljivosti, tvoreći tako onu sivu zonu u kojoj provodimo ostatak života i u koju nekako moramo uklopiti stečene navike.

Neki u tome ne uspiju. Ne uklope se. Ovaj je roman priča o jednom od takvih, o buntovniku s razlozima, a koje razloge život nije uvažio. Priča o vrlo bolnom odrastanju, praćen sindromom «odbačenog sina», o otuđenju, o našoj sivoj svakodnevici, o ljudima koji ne pune naslovnice glamuroznih časopisa, o mladosti čije ponašanje nije «društveno prihvatljivo», o stvarnom životu odnosno njegovom naličju.

Ovaj je roman jedna sličica o mladosti koja misli da o životu zna sve, dok se ne surva u ponor tog istog života, gdje se tu i tamo zakači na kojoj litici, odmori i čim pokuša izići iz njega, ponovno se sunovrati dolje, sve dok umorne ruke ne odustanu od hvatanja za nove, još oštrije litice. I pusti da tijelo konačno padne.

Roman koji na jedan suptilan način govori kako pojedinac ne može egzistirati sam za sebe, ma kakav unutarnji svijet u sebi stvorio i ma kakvim ga neprobojnim ogradama okružio, koji nam kaže da smo osuđeni živjeti s drugima, ma kako nesavršeni bili, i oni i mi, i u tom i takvom svijetu pokušati pronaći razlog za čekanje sutrašnjeg dana.

Roman govori i o sukobu s autoritetima. Mladost inače ne priznaje autoritete. Pogotovu ne u ovoj sredini gdje su svi autoriteti, moralni i svaki drugi, ionako poodavno dovedeni u pitanje. Utoliko je dijelom shvatljiva ovozemaljska sudbina glavnog lika, kojeg su ti «autoriteti bez pokrića» kažnjavali radi kažnjavanja, odbijali radi odbijanja... I nije problem što takvi autoriteti postoje. Njih je bilo i bit će. Uvijek. Problem je što nakon takvog mladalačkog iskustva nemaš nikoga tko bi ti rekao da je stvarni život naprosto takav, da se s njim često moraš nagoditi na vlastitu štetu i čekati koji bolji, ljepši trenutak, od kojeg ćeš živjeti do slijedećeg takvog. I da, eto, vrijedi živjeti i zbog takvih trenutaka. U nadi da će ih biti dovoljno da ne dođeš u iskušenje pretvoriti se u «bijelog gavrana».

Ovo je roman o mladosti i za mlade, ali se nadam da će se i oni «zreliji» sjetiti da su i oni jednom morali ući u taj svoj današnji svijet, svijet odraslih, s tisuće i tisuće nepoznanica, o kojima većina njih ni sada, bez obzira na starosnu dob, nemaju suvisao stav. Takav koji bi izdržao ozbiljniju kušnju. Da neće romanu pristupiti kao onaj izdavač iz njega. Jer bi bila šteta i za roman i za njih. Više za njih, jer, ako su i zaboravili mladost, ne bi smjeli zaboraviti da im se djeca ne rađaju odraslima. Nego da uz njih odrastaju.

Dražan Gunjača

Pula, srpanj 2002.